

Martin Strakoš

Darina Daňková

Petr Přendík

Dům kultury Akord 1959–2019 60 let v kultuře a umění

Obsah

Malé zamyšlení.....	5
<i>Darina Daňková</i>	
Úvod.....	9
<i>Martin Strakoš</i>	
Slavnostní otevření Domu kultury NHKG.....	17
<i>Petr Přendík, Darina Daňková</i>	
Architektura Domu kultury Akord v dobovém kontextu.....	27
<i>Martin Strakoš</i>	
Kulturní stavby Ostravy a zábřežské sídliště.....	39
<i>Martin Strakoš</i>	
Dům kultury v Ostravě-Zábřehu a tvorba architekta Jiřího Krohy.....	51
<i>Martin Strakoš</i>	
Původní umělecká výzdoba Domu kultury.....	75
<i>Martin Strakoš</i>	
Stavební vývoj Domu kultury v Ostravě-Zábřehu.....	81
<i>Martin Strakoš</i>	
Místní kulturní vyžití před otevřením DK NHKG.....	99
<i>Martin Strakoš</i>	
DK NHKG od počátku do roku 1969.....	105
<i>Petr Přendík, Darina Daňková</i>	
Zájmová umělecká činnost.....	115
<i>Petr Přendík, Darina Daňková</i>	
Knihovna závodního klubu v DK HHKG.....	137
<i>Petr Přendík, Darina Daňková</i>	
Historie činnosti DK NHKG Od normalizace po sametovou revoluci – 1969–1989.....	145
<i>Petr Přendík, Darina Daňková</i>	
Od DK NHKG přes DK NH Ostrava-Jih k DK Akord Ostrava-Zábřeh léta 1990–2005.....	159
<i>Petr Přendík, Darina Daňková</i>	
Dům kultury Akord od roku 2005.....	175
<i>Petr Přendík, Darina Daňková</i>	
Slovo závěrem.....	200
<i>Darina Daňková</i>	
Gratulace k šedesátinám.....	202
Seznam pramenů.....	204
Seznam zkratk.....	207

AKORD

Od DK NHKG přes DK NH Ostrava-Jih k DK Akord Ostrava-Zábřeh

léta 1990–2005

Transformace a zachování Domu kultury po roce 1989

Listopadové události roku 1989 vyvolaly změny ve všech oblastech života společnosti. Nové politické, ekonomické a právní prostředí vyžadovalo od všech kulturních institucí obhájit svou existenci a reagovat aktivně na realitu každodenního života. V tomto období desítky kulturních zařízení a závodních klubů na Ostravsku pod značným ekonomickým tlakem ze strany jejich zřizovatelů zanikly.

Situaci na počátku 90. let přibližují vzpomínky tehdejší ředitelky Domu kultury NH Vlasty Houskové: *„Ve funkci ředitelky Domu kultury jsem pracovala 22 let, od roku 1986 až do roku 2007. V polovině 80. let se stále více projevovaly nedostatky ve vybavenosti a prostory už nestačily nárokům kulturních aktivit ani návštěvníků. Před svým nástupem jsem vykonávala různé funkce v podniku NHKG – od práce na sekretariátu, zahraničním oddělení až po přípravu modernizací a rekonstrukcí. A právě tohle byl impuls k mému nástupu do Domu kultury. Mou hlavní úlohou bylo zajistit projektovou dokumentaci pro novou přístavbu Domu kultury, kterou projektoval Stavoprojekt ateliér Ing. arch. Kuba, a generální opravu spojenou s modernizací, u níž byly hlavními projektanty architekti Jaromír Fišer a Aleš Valder. Interiér navrhl architekt Šafář z Dřevovýroby Ostrava. Celý záměr realizoval a financoval podnik NHKG.*

Podoba DK NHKG v roce 1984 při jeho pětadvacátém jubileu (ADKA).

Ostravska. Pracovníci Domu kultury byli oceněni krajskými, městskými, podnikovými i obvodními orgány. Při příležitosti 20. výročí byla udělena tato ocenění: Pamětní medaile Národního výboru Ostrava (NVO) Domu kultury pracujících NHKG, Čestný odznak za socialistickou Ostravu, Čestné uznání odboru kultury NVO kolektivům, Čestné uznání odboru kultury NVO jednotlivcům. U příležitosti výročí byla vydána také publikace *20 let Domu kultury ROH Nové huti Klementa Gottwalda* v nákladu 1000 ks.⁴

Titulní strana brožury 25 let Domu kultury NHKG, 1984 (ADKA).

4 Akreditovaný archiv ArcelorMittal Ostrava a. s. (dále AAM). Fond: Revoluční odborové hnutí – podnikový výbor NHKG, n. p. Ostrava-Kunčice, kart. č. 14, inv. č. 4 (1979).

Architektura Domu kultury Akord v dobovém kontextu

Budova Domu kultury Akord s číslem popisným 2012 dominuje obdélnému náměstí Slovenského národního povstání na severním okraji Bělského lesa na katastru Zábřehu nad Odrou, jež je součástí městského obvodu Ostrava-Jih.⁷ Dům formuje jižní stranu náměstí SNP, které vzniklo v souvislosti s výstavbou zdejšího sídliště, pojmenovaného zpočátku Vzorné sídliště u Bělského lesa a od konce dubna 1950 přejmenovaného na Stalingrad. V dobových materiálech z 50. let minulého století se tento obytný soubor nazýval též Ostrava – Stalingrad – Bělský les a v následujících desetiletích také Nový Zábřeh, aby se zástavba odlišila od Starého Zábřehu, nacházejícího se v centru této bývalé kovozemědělské obce. V této kapitole se budeme věnovat genezi urbanismu sídliště a architektury Domu kultury Akord v kontextu zdejší zástavby sídliště a obdobných kulturních staveb města Ostravy. Právě okolní budovy na náměstí SNP a prostory, sály, místnosti, stěny, podlahy i stropy, schodiště a konstrukce Domu kultury představují němé svědky zdejší historie a vývoje zmíněné instituce.

.....
7 Dům kultury Akord, náměstí SNP 2012/1, k. ú. Zábřeh nad Odrou, Ostrava. Ke stavební historii objektu viz AAM. Fond: Revoluční odborové hnutí – podnikový výbor NHKG, n. p., Ostrava-Kunčice. Dále Centrální spisovna ÚMOB Ostrava-Jih, č. p. 2012, náměstí SNP č. 1, k. ú. Zábřeh nad Odrou.

*Josef Vitvar, socha Dělník, 1957
(foto Roman Polásek, 2018).*

V 80. letech se stal patronem DK NHKG Josef Dvořák. Na snímku si prohlíží podnik NHKG. (ADKA)

z Volgogradu na přivítání a nikdo tam není. Vůbec jsem netušil, co se děje. Jel jsem rychle na nádraží, kde jsem našel početný sovětský soubor, samozřejmě značně podrážděný. Po dohadování jsme zjistili, že vystoupili dříve, protože měli pokračovat až do Olomouce. Nakonec u nás vystupovali podle původního plánu až za týden.“

Ve společenské činnosti 80. let zaujaly soutěže *O hutnický pohár* ve společenském tanci či soutěžní přehlídka *O pohár DK NHKG* folkových a country skupin angažované tvorby (později s názvem Folksalon).¹⁷⁴ V roce 1978 byla zahájena tradice velmi úspěšných Jarních plesů, dále pokračovaly Valašské bály, Společenské plesy Domu kultury, diskoplesy a také pravidelné silvestrovské zábavy. Pod názvem Longmarkův kruh byla organizována celostátní přehlídka kouzel a magie. V roce 1983 vyučovali mladé lidi společenský tanec manželé Perschiovi, Bernátovi a Hřčkovi. Mezi výukové tance patřila polka, valčík, čardáš, mazurka, blues, waltz, tango, foxtrot, ča-ča, jive a slowrock. V roce 1989 se v Domě kultury konaly také kurzy moderních tanců. Preferované disko tance se cvičily v hlavním sále kulturního domu.

V Domě kultury se v 80. letech každoročně konalo více než 80 konferencí a aktivitů politických i společenských organizací místního i celostátního významu. Pracovníci Domu kultury také každoročně připravovali program *Čím budu*. Ten

174 Kronika DK NHKG, uložena v Domě kultury Akord (1978–1985).

Miroslav Voznica

Horníček s ředitelem Domu kultury Miroslavem Voznicou po představení, podepsaná fotografie (ADKA).

jeho vedením se bohatě rozvíjela spolupráce s populárními pražskými divadly a umělci. Můžeme jmenovat Miroslava Horníčka či Josefa Dvořáka.

Miroslav Voznica na Pepu Dvořáka vzpomíná takto: „Při schvalovačce divadelního představení divadla Semafor S Pydlou v zádech došlo k tomu, že hra nebyla nakonec schválena. Tehdy mi volal její protagonista Pepa Dvořák, se kterým jsme se znali právě z jeho vystupování v Domě kultury, jestli s tím nemůžu něco udělat, a tak jsme to všechno probrali u něj doma v Praze. Zašel jsem za ředitelem Hudebního divadla v Karlíně Antonínem Hardtem, který to mohl ovlivnit, protože divadlo Semafor patřilo tehdy pod Hudební divadlo v Karlíně, a ten mi řekl, že pokud to ostravští dělníci přijmou, tak tu hru povolí. Ale upozornil mě i na to, že pokud bude nějaká připomínka, tak určitě ze své pozice letím. Hra byla zachráněna a vlastně se hraje dodnes.“

Josef Dvořák se stal na konci roku 1980 patronem DK NHKG a byl jednou z ikon podnikové kultury Nové huti. Přijížděl pravidelně až do poloviny 80. let, celý týden účinkoval ve svých divadelních představeních a účastnil se besed či exkurzí v závodech.

Miroslav Voznica přidává další historku o tom, jak to tehdy fungovalo: „Ze shora jsem na poslední chvíli dostal úkol, že musíme zajistit vystupování sovětského souboru z družebního města Volgograd. Jednoho dne v noci za mnou přijel zaměstnanec Domu kultury, že volali na vrátnici, že na nádraží čeká delegace

Dům kultury Akord

od roku 2005

Důležitým mezníkem v životě Domu kultury v Ostravě-Zábřehu se stal rok 2005, kdy se jediným vlastníkem stalo statutární město Ostrava, a tím došlo k ekonomickému zakotvení společnosti, mj i díky tomu, že statutární město Ostrava poskytuje dotaci k částečnému krytí provozních nákladů. Tento okamžik můžeme vnímat jako novou etapu ve více než půlstoleté historii této kulturní instituce.

Od konce roku 2005 nese Dům kultury nové jméno: Dům kultury Akord Ostrava-Zábřeh, s.r.o. Zajímavý je příběh o tom, jak se tento název zrodil. Mezi zaměstnanci byla vyhlášena anketa o nový název společnosti. Podmínkou bylo, aby pojmenování začínalo na písmenko „A“, a tak byl v té době snadno vyhledatelný na webových prohlížečích i v jiných seznamech. Vítězným se stal název „Akord“ Vladimíry Dohnalové, který nejen splňoval výše zmíněné kritérium, ale navíc je spojen s hudbou či uměním.

Přestože dnes stále velká část lidí vnímá Akord jako dům kultury, novým trendem je postupně budovat značku tohoto moderního kulturního a společenského centra jako Akord, bez označení dům kultury. Z oficiálního názvu označení „dům kultury“ vymizelo v roce 2017, kdy došlo k fúzi s DK POKLAD v Ostravě-Porubě. Současná jednatelka společnosti Darina Daňková k tomu dodává: *„Za poslední léta si Dům kultury Akord vybuodoval v Ostravě tak silnou pozici, že jsme při hledání nového názvu považovali za důležité slovo Akord zachovat. A protože i porubský Poklad byl znám široké veřejnosti, oficiální obchodní název naší společnosti je stručný a jasný: AKORD & POKLAD, s.r.o.“* Darina Daňková se stala jednatelkou a ředitelkou v květnu 2007, tedy po odchodu jednatelky a ředitelky společnosti Vlasty Houskové do důchodu. Přišla se zkušenostmi mj. s vedením příspěvkové organizace Kulturní zařízení Ostrava-Jih, sdružující kulturní dům K-TRIO, tehdejší kulturní dům Odra a kino Luna. Jejím hlavním cílem od počátku je budovat jméno Domu kultury jako moderní instituce, hledat nové možnosti jejího rozvoje a připravit a realizovat celkovou rekonstrukci budovy, která výrazně změnila především svou vnitřní podobu.

Rekonstrukce a modernizace prostor měla v roce 2013 za následek kompletní výluky provozu původně plánovanou na duben až srpen. První čtvrtletí